

Församlingsinstruktion

Sundsvalls församling

Gudstjänst, Mission
Diakoni,
Undervisning

Innehåll

1. Inledning	2
2. Övergripande vision	2
3. Omvärldsanalys	2
4. Pastoralt program.....	3
4.1 Gudstjänst och kyrkliga handlingar.....	4
4.2 Undervisning.....	6
4.3 Diakoni.....	7
4.4 Mission	8
4.5 Barnkonsekvensanalys.....	9
4.6 Flerspråkighet och mångfald.....	10
4.7 Ekumenik	11
5. Övrigt	11

1. Inledning

Församlingsinstruktionen ett gemensamt styrdokument för Sundsvalls församling, enligt kyrkoordningen. Församlingsinstruktionen är ett levande dokument som är bindande och ska revideras regelbundet. Vi vill att instruktionen ska vara lättillgängligt för alla i vår församling.

2. Övergripande vision

Sundsvalls församling är en öppen gemenskap som möter människor där de är och erbjuder ett sammanhang att reflektera över och växa i sin kristna tro.

3. Omvärldsanalys

Sundsvall är vackert beläget mellan stadsbergen. Det är nära till rekreationsområden och staden har ett rikt utbud både när det gäller kultur och idrott. Kulturellt är Sundsvalls församling en stark kulturbärare, med en stor bredd. Stadskärnan har genomgått en förändring de senaste åren då ett flertal butiker har stängts, men å andra sidan har många caféer och restauranger öppnat vilket gör staden levande båda dag- och kvällstid. År 2021 firar Sundsvall 400 år som stad. Sundsvalls kommun kan sägas vara ett Sverige i miniatyr, då vi i stort sett följer medianen för kommuner i landet. Demografiska utmaningar finns, som en åldrande befolkning, kvinnoöverskott och ojämn försörjningsbalans, men för centrala Sundsvall finns utvecklingspotential. Till skillnad från andra kommuner i Västernorrlands län är Sundsvall en stabil kommun och tycks ha en ljusare framtid.

2014 var invånarantalet i kommunen 97 338, av dessa är 27 576 boende i Sundsvalls församling (20141231). Även åldersmässigt följer Sundsvall i stort sett medelvärdena, genomsnittsåldern i kommunen är 42 år. Toppar i befolkningsstatistiken ligger runt 30 resp. 50 år. Liksom i övriga landet kommer alltså antalet äldre kommuninvånare att öka markant de kommande decennierna, vilket är en utmaning för kommunens framtidsplanering. Invånarantalet i Sundsvalls församling beräknas öka, då ett flertal nybyggen är planerade, både i hamnområdet och i stadens utkant. Andelen utrikesfödda i kommunen är ca 10 procent (16 procent riksgenomsnitt). I takt med ett ökat antal asylsökande och personer som blir kommunplacerade i Sundsvall, ökar influenser från andra länder och kulturer, vilket märks i t.ex. kulturutbudet och ett ökat antal livsmedelsbutiker som erbjuder varor från många länder. Ett av kommunens flyktingboenden ligger i församlingen.

Inom Sundsvalls församlings geografiska område ligger en moské, den katolska kyrkan, och ett flertal frikyrkor.

En faktor där Sundsvall avviker från riksgenomsnittet är arbetssökande bland unga. 14% av ungdomar i åldern 20–24 år är arbetslösa mot 10% riket. Bland unga män är siffran hela 18%. Sundsvalls kommun är den största arbetsgivaren i kommunen med ca 7 900 anställda.

Länssjukhuset Sundsvall–Härnösand har ca 2 400 medarbetare. Här finns också stora industrier som Kubal och Ortvikens pappersbruk, samt några statliga verk.

I Sundsvalls församling rör sig under dagtid många ungdomar, då ett flertal skolor är belägna här. Förutom den kommunala gymnasieskolan finns här åtta fristående gymnasieskolor, fem fristående grundskolor och ett antal kommunala grundskolor, samt förskolor.

Mittuniversitetet, som 2015 firade 10 år som universitet, har sitt campus inom Sundsvalls församling. Förutom Länssjukhuset finns inom församlingen Rättspsykiatriska regionkliniken, Mellannorrlands hospice och flera äldreboenden, gruppboenden och hälsocentraler.

Sundsvalls Gustav Adolfs och Skönsmons församlingar genomgick 1 jan. 2015 en sammanslagning och bildade en församling. Som områden i församlingen räknas Skönsmon, Nacksta, Sidsjö/Sallyhill och Sundsvalls Stenstad. 68% av församlingens invånare är medlemmar i Svenska kyrkan, dvs 18 682 personer. Nacksta är det område i kommunen som har flest personer med utländsk bakgrund; närmare 40 procent, att jämföra med Skönsmon där motsvarande siffra är 8,2 procent.

Församlingen har två kyrkor; Gustav Adolf och Skönsmon och två kapell. Löran och Bremön. Under sommaren erbjuder församlingen "Vägkyrka", vilket innebär utökade öppettider med guidning och servering som ungdomar från församlingen ansvarar för.

Förutom kyrkorna äger Sundsvalls församling Kyrkans hus, centralt i Sundsvalls centrum Nacksta församlingshem i Sallyhill och Skönsmons församlingsgård. Där bedrivs ett rikt församlingsarbete med aktiviteter från de yngsta till de äldsta, samt extern uthyrning.

Sundsvalls församling har drygt 50 anställda, till det kommer säsonganställda på Sundsvalls kyrkogård, Skönsmons kyrkogård och Sundsvalls skogskyrkogård. I anslutning till Skönsmons kyrkogård samt Sundsvalls kyrkogård finns gravkapell.

Församlingens administrativa avdelning är förlagd till Kyrkans hus.

4. Pastoralt program

Församlingens kyrkor, fr.v. Sundsvalls Gustav Adolfs kyrka och Skönsmons kyrka.

4.1 Gudstjänst och kyrkliga handlingar

Gudstjänsten är församlingens kärnverksamhet. Det är viktigt för oss med ett levande gudstjänstliv både under vardagarna och under helgerna. Våra gudstjänster ska vara rika i liturgin och i musiken och en mötesplats där vi tillsammans möter Gud. Gudstjänsten ska nå ut till flera olika åldersgrupper och alla ska känna sig välkomna till kyrkan. Vi firar gudstjänster på finska flera gånger per år. Flera som regelbundet besöker våra gudstjänster är ej svensktalande och det ska finnas agendor på engelska.

Huvudgudstjänst firas varje söndag och kyrkliga helg- och högtidsdagar (med undantag för Annandag pingst) och ska hållas i en av våra kyrkor och följa kyrkohandbokens ordningar. Mässa ska firas varje söndag i församlingen. Gudstjänst firas också i Lörans och Bremöns kapell och det hålls friluftsgudstjänster. Dessutom strävar vi efter att fira flera olika veckomässor. Vårt mål är att det även i fortsättningen ska hållas lekmanaledda andakter flera gånger i veckan.

För att barns - och ungdomars behov av gudstjänster ska tillgodoses firar församlingen regelbundet familjegudstjänster, temagudstjänster och temamässor. Dessa gudstjänster ska planeras noga och med hänsyn till barns och ungdomars olika behov. Även gudstjänster på serviceboenden, Länssjukhuset och Mellannorrlands hospice ska hållas regelbundet.

Gemenskapen i anslutning till gudstjänsten är viktig. Därför ska församlingen sträva efter att ordna kyrkkaffe och andra mötesplatser i anslutningen till gudstjänsten.

Församlingen är positiv och lyhörd till att samarbeta och fira gudstjänst med andra kristna församlingar, organisationer och föreningar. Församlingen ska verka för ett fortsatt samarbete med andra kring gudstjänster.

Musiken

Musiklivet ska ha en betydande plats i Sundsvalls församling och ska vara något som församlingen prioriterar både i gudstjänster och konserter. Församlingen är en viktig bärare av musiklivet i Sundsvall och har ett gott samarbete med Nordiska kammarorkestern. En bärande del av församlingens musikliv är de egna körerna som också deltar i våra gudstjänster regelbundet.

Kyrkliga handlingar

I samband med kyrkliga handlingar ska församlingens personal ha kontakt med anhöriga och samtala kring det som skall ske så att de anhöriga känner trygghet inför gudstjänsten. Det är viktigt att den som söker kontakt med församlingen inför dop, vigsel och begravning, får ett professionellt bemötande och en snabb kontakt med berörd personal.

Dopet och dopuppföljning

I dopet upptas den döpte i Kristi kyrka och välkomnas som ny medlem i Svenska kyrkan. Dopet

finns till för alla oavsett ålder eller nationalitet. Dopet är en viktig händelse i en kristen människas liv men också för dem som finns runt den döpte som familj och vänner. Församlingen ska arbeta aktivt med dopuppföljningen i sina verksamheter. En del i dopuppföljningen är att de som döps få en dopgåva av församlingen. Dopgåvan ska finnas i kyrkan under cirka ett år för att synliggöra för hela församlingen att det finns nya medlemmar. Därefter blir dopfamiljen inbjuden till en gudstjänst för att hämta sin dopgåva.

Vigsel

Gud är kärlek och kärleken har vi fått att dela med varandra. Vigsels mål är att föra samman två personer inför Gud där de påminns om ansvar för varandra och om familjen. I vigseln välsignas brudparet och det äktenskap de valt att ingå. Det finns också möjlighet till vigsselförnyelse.

Församlingens gravkapell, fr. v. Sundsvalls Gustav Adolfs kapell och Skönsmons kapell.

Begravning

När livet tagit slut är det viktigt att familj och vänner får ta ett värdigt farväl av den avlidne. Vår uppgift som församling är att ge tillfälle för de sörjande att ta del av en begravningsgudstjänst och att få möjlighet att ta avsked av den avlidne. Som kyrka vill vi förmedla vår tro och hopp om ett liv efter detta hos Gud. Vi ska också erbjuda stöd i det fortsatta sorgearbetet genom enskilda själavårdssamtal eller andra mötesplatser.

Utmaningar för församlingens gudstjänstliv är:

- Att aktivt arbeta med gudstjänstplanering och i det skapa möjligheter för delaktighet och gemenskap.
- Att öka dopstatistiken i vår församling och aktivt arbeta med dopuppföljning.
- Att regelbundet utvärdera gudstjänstarbetet.
- Att göra gudstjänsten synlig i alla våra verksamheter och tillsammans reflektera över vad gudstjänst är.

Mässan "Gud är nära" filmades som TV-gudstjänst år 2011. Flera av församlingens körer deltog gemensamt.

4.2 Undervisning

Församlingen vill skapa platser där människor får möjlighet att upptäcka, förstå och tillämpa den kristna tron. Vår uppgift är att förmedla kyrkans tro och tradition i kombination med nyfikenhet, mod och öppenhet. Vi vill skapa goda förutsättningar för att tron ska kunna växa och fördjupas. Dialogen är en grund i alla möten mellan människor eller mötet i den virtuella världen och detta gäller givetvis alla. I vår undervisning vill vi använda ett språk som är begripligt och relevant för vår tid – Nu är Guds tid!

Barn och familj

Barn har en särskild ställning inom kristen tro och ska även ha en särskild plats i församlingens verksamhet enligt kyrkoordningen. Församlingens barnverksamhet ska vara öppen för alla och vara anpassad till barnens olika åldrar och förutsättningar. Barnen och deras familjer är viktiga och församlingen ska verka för att de känner sig välkomna och tagna på allvar. Kyrkans rika musikliv och breda körverksamhet bidrar till en andlig växt hos både stora och små.

Församlingen strävar efter ett gott samarbete med skolorna. En utmaning för framtiden är att etablera och upprätthålla närvaro, dialog och samarbete med skolorna som ligger i församlingen.

Konfirmationen

I konfirmationen aktualiseras dopet och konfirmandens liv sätts i fokus. Konfirmationstiden ska vara en tid då vi som kyrka kan hjälpa och vägleda dem som söker sin väg till ett kristet liv och gemenskap med Gud och Jesus som vägledare. Församlingen ska också erbjuda möjlighet till vuxenkonfirmation och konfirmation för personer med särskilda behov. Församlingens vision för konfirmandarbetet är att ha en konfirmationsstatistik på 50 procent och att 90 procent av de som har påbörjat konfirmationsåret ska fullfölja det.

Vuxna

I vår församling ska vi skapa möten där vuxna får vara del av en kristen gemenskap och möjlighet till att reflektera och utveckla sin kristna tro. I vår körverksamhet skall undervisning vara en naturlig del, likväl som i dop-, vigsel- och begravningsamtal.

Universitetskyrkan

Universitetskyrkan verkar i ett gränsland där flertalet studenter befinner sig i uppbrottet från vänner och familj, i en annan livssituation med studier, en ny stad och nya kontakter. Kyrkan vill finnas till i den perioden av identitetssökande, utveckling och fördjupning. Universitetskyrkan samverkar med studenthälsan, studentkåren och med universitetsledningen.

Universitetskyrkan erbjuder samtal för studenter och personal, föreläsningar och andra forum för reflektioner av livs- och samhällsviktiga teman. Den bör vara delaktig vid studentevent, erbjuder drogfria aktiviteter, meditationskurser, gudstjänster och andra församlings-inriktade verksamheter. Universitetskyrkan finansieras till stor del av de strukturmedel som Härnösands stift tillhandahåller. Dessa medel är en förutsättning för verksamheten

Utmaningar för församlingens undervisning är:

- Att erbjuda mötesplatser där unga vuxna och vuxna får reflektera över sin tro.
- Att med regelbundenhet utvärdera församlingens undervisning.
- Att aktivt arbeta med undervisningen i alla våra verksamheter och tillsammans reflektera kring skapandet av mötesplatser där människor får leva sin tro.

4.3 Diakoni

I församlingens uppdrag ligger ett diakonalt ansvar i all verksamhet – att se, bekräfta och upprätta människor. Församlingens diakoni ska bygga på en människosyn med kärlek, öppenhet och solidaritet grundad i Guds omsorg om den enskilda människan.

Den diakonala omsorgen ska också vara synlig i gudstjänsten.

Församlingen ska fortsätta att utveckla sitt diakonala arbete genom att vara ett stöd för de som lever i utsatta livssituationer. Det kan handla om samtal och själavård, ekonomiskt stöd eller att skapa möten där människor får möjlighet att kunna växa och bli bekräftade. Några grupper som är särskilt prioriterade inom den diakonala verksamheten är barnfamiljer och ungdomar. Målet är att stötta barn, ungdomar och vuxna i den situationen de befinner sig, att vara förebild och erbjuda trygga sammanhang för delaktighet och gemenskap. Den diakonala verksamheten ska också rikta sig till ensamma, sjuka och människor som behöver stöd i sitt sorgearbete.

Inom församlingens område ligger en flyktingförläggning och ett bostadsområde som präglas av många kulturer och nationaliteter, arbetet med flyktingar och integration ska vara

prioriterad. Som en del av den världsvida kyrkan ska församlingen bedriva ett aktivt internationellt arbete.

Församlingens samarbete med andra aktörer ska fortsätta och utvecklas. Det ska finnas en diakonal samverkan mellan kyrkan, kommunen och polismyndigheten i Sundsvall.

Sjukhuskyrkan

Församlingen bedriver verksamhet på Länssjukhuset, Rättspsykiatriska kliniken och Mellannorrlands hospice. Det görs tillsammans med FRISK (frikyrkornas förening för att bedriva sjukhuskyrka) vilket gör sjukhuskyrkan till ett levande ekumeniskt samarbete. Sjukhuskyrkan ska rikta sig till patienter, närstående och personal för att bistå och verka för den andligt-existentiella dimensionen i sjukhusets verksamhet. Samtal, föreläsningar, andakter och kyrkliga handlingar är de medel som konkretiserar kyrkans insatser. Sjukhuskyrkan finansieras till stor del av de strukturmedel som Härnösands stift tillhandahåller. Dessa medel är en förutsättning för verksamheten.

Utmaningar för församlingens diakoni är:

- Att utifrån den enskilda människans behov och önskemål skapa möjlighet till meningsfull delaktighet i församlingen och ideellt engagemang.
- Att i ännu större utsträckning verka utåtriktat och uppsökande.
- Att med regelbundenhet utvärdera församlingens diakoni och reflektera kring om den har rätt inriktning.
- Att göra diakoni, kyrkans omsorg, synlig i alla våra verksamheter och tillsammans reflektera kring betydelsen av ett diakonalt synsätt.

Diakoni är ett gemensamt synsätt i hela vår verksamhet.

4.4 Mission

Om kyrkan vore ett företag skulle missionen vara del av kyrkans pr-arbete. Mission är att i tal

och handling visa på Guds rike och leva ut evangeliet (det glada budskapet), en del av vår strävan att leva i samklang med Gud, våra medmänniskor och skapelsen i sin helhet. Missionsarbetet ska genomsyra församlingens liv i allt vi gör. Församlingens mission måste vara inkluderande och ett delande av tro och troserfarenhet och människors konkreta livssituation. Det kan gälla erfarenheter inom gudstjänstlivet, diakoni, musik- och körliv och inom barn och ungdomsverksamhet. Vi som församling ska i alla verksamheter, gudstjänst precis som annan gruppverksamhet, sträva efter att lyfta fram och uppmärksamma att Guds rike förverkligas i det konkreta vi gör.

Församlingen ska sträva efter att fatta beslut för verksamheten som bidrar till att vi förvaltar skapelsen på ett hållbart sätt. Konkret gäller det att aktivt arbeta för miljö- och rättvisefrågor (till exempel genom att använda Fair tradevaror). Det perspektivet ska finnas med i allt beslutsfattande.

Utmaningar för församlingens missionsarbete är:

- Att aktivt kommunicera församlingens omfattande arbete, och genom det rekrytera nya medlemmar samt behålla nuvarande medlemmar.
- Att med regelbundenhet utvärdera missionsarbetet och reflektera kring om detta.
- Att aktivt arbeta med mission i alla våra verksamheter och tillsammans reflektera kring betydelsen av att sprida kristen tro.

Dockteatern "Noaks ark" är ett sätt att arbeta med kunskapsspridning kring kristen historia.

4.5 Barnkonsekvensanalys

"I kristen tro intar barnen en särställning och de behöver därför särskilt uppmärksammas i Svenska kyrkans verksamhet".

I Sundsvalls församling är alla barn välkomna.

Sundsvalls församling arbetar med barnkonsekvensanalys utifrån de fyra artiklar i Barnkonventionen som Svenska Kyrkan valt ut som centrala. Det vill säga:

Artikel 2: Inget barn ska diskrimineras

Artikel 3: Principen om barnets bästa

Artikel 6: Barnets rätt till liv och utveckling

Artikel 12: Barnets rätt till deltagande och inflytande

Vi har också valt att arbeta utifrån:

Artikel 27: Barn har rätt till andlig utveckling

Artikel 30: Barnet, som tillhör minoritetsgrupper eller ursprungsbefolkningar, har rätt till sitt språk, sin kultur och religion

Församlingens verksamheter ska bedrivas på ett sådant sätt att barn med olika förutsättningar ges möjlighet att delta. Vi strävar efter att ha anpassade lokaler, hjälpmedel, pedagogisk utrustning samt utbildad personal.

Sundsvall är en stad med stor mångfald och – kultur. Det speglas ofta i vår verksamhet.

4.6 Flerspråkighet och mångfald

Den språkliga mångfalden är stor i församlingen. I enlighet med FN:s artikel 27 är rätten att få använda det egna språket en mänsklig rättighet. Svenska kyrkan har under flera hundra år firat gudstjänst och utövat själavård på flera språk. Människors modersmål spelar en central roll som förmedlare av kyrkans tro och liv. Svenska kyrkan har utarbetat ett nationellt mål- och policydokument för hur det flerspråkiga arbetet ska gestaltas lokalt.

I Sundsvalls församling bor det idag 2030 personer med finsk bakgrund (statistik 31 dec 2014), dvs. 7,4 % av församlingens folkmängd. Sedan februari 2014 är Sundsvalls kommun ett finskt förvaltningsområde. Församlingen bedriver sedan länge sverigefinsk församlingsverksamhet. Detta är inte alltid renodlat finskspråkigt utan bedrivs oftast

tvåspråkigt vilket visar på inkludering i praktiken. En del av verksamheten görs i samarbete med andra aktörer: I församlingen arbetar en diakon som har ansvar för det sverigefinska arbetet som en del i sin tjänst. Stiftets sverigefinska resurscentrum är lokaliserat i församlingen. Andakter firas regelbundet på finska tillsammans med Finska föreningen och fyra gånger under året firas gudstjänst på finska. För närvarande finns ingen regelbunden verksamhet på andra nationella minoritetsspråk, teckenspråk eller andra språk.

Utmaningar för församlingens arbete med flerspråkighet och mångfald är:

- Att inventera språkkunskaperna bland anställda och förtroendevalda och föra in uppgifterna i stiftets resursbank för språk.
- Att synliggöra och inkludera människor med annat modersmål i gudstjänsten och församlingslivet.

4.7 Ekumenik

Samarbetet med andra kristna samfund sker inom Sundsvalls kristna råd. I vissa verksamheter som sjukhuskyrka, diakonin och den finskspråkiga verksamheten finns ett ekumeniskt samarbete.

5. Övrigt

Församlingens kansli

Kansliet är ett stöd- och serviceorgan för församlingsarbetet och kyrkogården så att tid frigörs för de grundläggande uppgifterna. Det handlar om att ge konsultativt stöd inom sin specialkompetens.

Disponeringar av prästtjänster och musikertjänster

I Sundsvalls församling finns det sju prästtjänster 100 % och en prästtjänst som delas av församlingen på 50 % med stiftets sverigefinska resurscentrum. Det finns fem musikertjänster bestående av två organister, två kantorer och en församlingsmusiker. Det skall finnas minst en organist anställd.